

3. VIRÁGVASÁRNAPTÓL NAGYPÉNTEKIG

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom:

BARTA, T. (szerk.), Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest 2000.

GOPPELT, L., Az Újszövetség teológiája, Budapest, 1992.

FEKETE, K., A Heidelbergi Káté Magyarázata, Budapest, 2013.

MCGRATH, A., A keresztyén hit, Budapest, 2006.

PECSUK, O. (szerk.), Bibliaismereti kézikönyv, Budapest, 2004.

SCHWEIZER, E., Das Evangelium nach Markus, Göttingen, 1986.

TÖRÖK, I., Dogmatika, Amsterdam, 1985.

Dr. Török István: Dogmatika, Amsterdam, 1985; Ravasz László: Kis dogmatika, Budapest,

VARGA, ZS., Máté evangéliumának magyarázata, JK, Budapest, 1995.

Jeruzsálem város falain belül Jézust más hangulat fogadta. Az ujjongó tömeg gyorsan eloszlott. Bevonulása után nem sokkal már egyedül volt a templomban.

Virágvasárnap és nagypéntek közötti időben a legfontosabb események voltak:

- A templom megtisztítása (Mt 21,12–17)
- Tanítások (példázatok és vitabeszédek) Mt 21,23–27: Vita Jézus hatalmáról; Mt 25,14–30: A talentumok
- Jézus megkenetése Betániában (Mt 26,6–13)
- Júdás árulása (Mt 26,14–16)
- Jézus imádsága a Gecsemáné kertjében (Mt 26,36–46)
- Jézus letartóztatása (Mt 26,47–56)
- Jézus elítélése (Mt 27,11–16)
- Jézus keresztre feszítése és halála (Mt 27,33–56)

Jézus egész földi életével Isten akaratát hirdette. A jeruzsálemi tartózkodása a templom megtisztításával kezdődött. Vissza akarta állítani a templomot eredeti rendjébe, hogy imádság háza legyen, ne a nyereszkedésé. A farizeusokkal és írástudókkal való viták során Jézust nem tudják sarokba szorítani. (Mt 22,15–22) Jézus élete végén sokat tanított a végidőkről. (Mt 24,1–41) A Betániában történő megkenetése profetikus cselekedet volt, amely Jézus halálára utalt. (Mt 26,6–13)

Jézus a páskaünnep idején érkezett Jeruzsálembe, amit a tanítványaival készült eltölteni. A páskavacsora alkalmával az egyiptomi szabadulásra emlékeztek. (2Móz 12) Az ünnep elnevezése a tizedik csapásra utal, amikor az áldozati bárány vérével megjelölt házakat az öldöklő angyal elkerülte (a héber pszh ige jelentése: megkímél, érintetlenül hagy). Az ünnepre megsütött bárány, a keserű füvek fogyasztása visszaidézte a nehéz sorsból való megszabadulás emlékét. A kovásztalan kenyér a sürgető menekülésre utalt. A minden évben megtartott alkalom a Szabadító Istenbe vetett hitet erősítette.

Jézus halála előtti estén, az utolsó vacsorán páskavacsorát tartott a tanítványaival. (Mk 14,22–25; Mt 26,17–29; Lk 22,7–23)

Mivel a páskát csak Jeruzsálemben lehetett megtartani, az ottani lakosoknak kellett helyet biztosítani a vidékiek számára. Jézus így küldte el a tanítványait egy helyi házba, hogy ott készítsenek elő mindent az estére. A Mester mint a családatya adja az áldást. A kenyér megtörése és a bor közös fogyasztása a korabeli zsidó étkezési szokások két alapvető eleme

volt. Az utolsó vacsora úgy kezdődött, ahogyan a hagyomány szerint kellett, a kenyér megtörésével és a pohár körbeadásával. Azonban Jézus saját áldozati halála jelképeként beszélt a kenyérről és a borról. A bor kiöntését összefüggésbe hozza a bűnök bocsánatával. (Mt 26,28) Ahogyan a bárány vére megmentette a tizedik csapásnál a ház lakóit a haláltól, úgy menti meg sokaknak az életét a bárány-Jézus kiontatott vére. Jézus a szövetség vérenek nevezi a vérét. Istenről azt jelenti ki, hogy a múltbeli fizikai fogságból Szabadító Isten a bűnből Szabadító Isten is. Jézus ezen az ünnepen megprófétálja saját halálát, (Mk 14,25) amelyet helyettes halálként hirdetett meg. Elrendelte, hogy ezentúl az ő emlékezetére tartsák meg ezt az ünnepet. Ez a parancs addig van hatályban, amíg Jézus Krisztus vissza nem jön. A tanítványok a Krisztus feltámadása után az úrvacsorát mindig ujjongó örömmel ünnepelték. Ugyanis ezeken az alkalmakon visszaemlékeztek vissza azokra az étkezésekre, amelyeken Jézus feltámadása és mennybemenetele között vettek részt. És akkor a feltámadott Úr is ott volt köztük láthatatlan módon, miközben ők ettek. (Cullmann) Az úrvacsora eredetileg a Krisztussal való együtt evés ünnepe volt, nem pedig Krisztus evése. Az első keresztyének úrvacsorájában Jézus nem az elemekben van jelen, hanem sokkal realisabban, Lelke által. Az úrvacsorában nem csak Krisztusról van szó, az Őrá való emlékezésről, hanem a Vele való találkozásról. Kálvin szerint minél inkább erőtlén az ember, annál inkább szüksége van arra, hogy éljen az úrvacsorával, hiszen ez hitben erősít meg. Szentlelke által a hívó ember élő közösségbe kerül a feltámadott Krisztussal, miközben a gyülekezet tagjai egymással is közösséget gyakorolnak. A szakrális evés és ivás eszköz arra, hogy az élő Jézus Krisztussal közösségre vigyen. (Bolyki János) Az úrvacsora egyúttal az Istennel kötött szövetség megújítása is. Ennek a megerősítésére szolgálnak az úrvacsora előtti kérdések. Az úrvacsora előképe a mennyei vacsorának is. Jézus az utolsó vacsora alkalmával az új szövetség lehetőségét adja meg. Az úrvacsora nem csak emlékeztet Krisztus feltámadása által elnyert adományokra, hanem bizonyossá is tesz arról, hogy részesülünk a javaiban. Kálvin tanítása szerint a Szentlélek az úrvacsorában csatornaként közvetíti számunkra Krisztus ajándékait. Amilyen biztosan táplálja a kenyér a testemet, olyan biztosan táplálja a lelkemet a Krisztus. Az úrvacsora nem csak a múlttal és a jelennel köt össze, hanem a jövővel is, hiszen a mennyei vacsora előképe, a messiási közösség előképe. (Mt 26,29) „újra eljön...” (1Kor 11,26)

Jézus a vacsora után az úgynevezett „hallél” zsoltárokat énekelve vonult ki Jézus a tanítványaival az Olajfák hegyére, a Gecsemáné (olajprés) nevű helyére. Jézus imádsággal készült a halálra, gyötrelmek között. Ezt a küzdelmet egyedül kellett megvívnia, hiába voltak tanítványai közel hozzá. Júdás vezetésével érkeztek Jézus letartóztatására a katonák, aki testvéri köszöntéssel jelezte, hogy ki az, akit ő bevádolt. Jézust letartóztatták, és a nagytanács elé vitték, kihallgatásra.

Jézus utolsó hete során szavaival és tetteivel is előre utalt szenvedésére, halálára és feltámadására. A tanítványai ekkor még nem értették meg, hogy miről beszélt, mindez csak a feltámadása után vált hit által érthetővé.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A lecke célja, hogy előhívja az eddigi ismereteket, rendet tegyen köztük, és megélhetővé tegye a húsvéti ünnepkör ívét. Ehhez a húsvéti ünnepkör szimbólumait hívjuk segítségül megfogható tárgyakkal, melyekből egy-egy stációt jelenítünk meg a nagyhét eseményeihez kapcsolódva. A konkrét tárgyak, tapintható szimbólumok segítik rögzülni, közel engedni magukhoz az ünnep részleteit, ugyanakkor arra épít, hogy negyedikben már képesek az absztrakcióra is, egyre inkább elvonatkoztatva is tudnak gondolkodni. A mindennapokban fellelhető eszközökben, dísz tárgyakban, ékszerekben megláthatják az eredeti történetet, ugyanakkor személyes

átéléseik is lehetnek. Nagyobb létszámú osztályoknál dolgozzunk több csoportban, kisebb létszámú osztályoknál készítsük jobban elő a közös munkát, így sikerül közösen létrehozni minden állomást.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

MINIMUM	OPTIMUM
<ul style="list-style-type: none"> • Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Virágvasárnap és nagypéntek fogalmainak ismerete. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • A nagyhéthez kapcsolódó ünnepek neve, sorrendje, története.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT - GYŰLEKEZETEK, ÁLLAMI ISKOLÁK ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Nagyhéthez kapcsolódó ünnepek, ünneplések.

Kognitív: A nagyhét eseményeinek felidézése.

Affektív: A nagyhéthez kapcsolódó érzelmek feltérképezése.

Pragmatikus: Nagyhéthez kapcsolódó ünnepek megélése az órán.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Jézus utolsó hetének tárgyai – eddigi ismeretek felelevenítése</p> <p>Gyűjtsünk össze és vigyünk be a hittanóra olyan tárgyakat, amelyek a nagyhét eseményeihez köthetők! Tegyük mindet a tanári asztalra!</p> <p>Emeljük fel abban a sorrendben, ahogyan a nagyhét eseményeit végigmeséljük vázlatosan!</p>	<p>Eszközök:</p> <p>Bibliák/gyerekbibliák, kereszt (több is lehet), kupa, kenyér, örökzöld ág, különböző színű kendők (fekete is legyen), kavicsok, töviskoszorú, 12 kistányér, pohár, tál, szög, kötél, bíbor palást, stb...</p>
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	<p>Az ünnepi időszak helyszíneinek elkészítése négy csoportban</p> <p>A tanteremben egy-egy felirat segítségével hozzunk létre egy-egy teret (asztalt/sarkot/széket) az egyes ünnepeknek nagypéntekig: VIRÁGVASÁRNAP, NAGYCSÜTÖRTÖK, NAGYPÉNTEK, NAGYSZOMBAT!</p> <p>Osszuk az osztályt négy csoportra! Mindegyik válasszon egy ünnepet! Gyűjtse a saját helyére az ünnephez kapcsolódó tárgyakat! Kendők,</p>	<p>Kapcsolódó munkafüzeti feladat:</p> <p>MFGY 3. Virágvasárnapról – Nagypéntekig (87. o.)</p> <p>MFEI 3. Virágvasárnapról – Nagypéntekig (110. o.)</p> <p>Megjegyzés:</p>

	<p>papírok, díszítő elemek segítségével készítsen egy helyet, amellyel emlékeznek! Keressék ki a Bibliából az adott ünnephez kapcsolódó legfontosabb igehelyeket!</p> <p>Ünneplés, emlékezés – közös átélése a nagyhétnek</p> <p>Járjuk körbe közösen a helyeket! Köztük énekeljünk egy-egy verset bűnbánati, vagy Jézus üdv munkájáról szóló énekekből.</p> <p>Az egyes helyeken olvassa fel egy-egy jól olvasó csoporttag a stációhoz kapcsolódó ígerészt!</p> <p>Nagycsütörtöknél ehetnek-kortyolhatnak is, ha megoldható.</p>	<p>Az óra során valamikor valószínűleg előjön a húsvét hiánya, kérdése. Engedjük, hogy dolgozzon bennük a nagypéntek feszültsége! A következő órán fog kiteljesedni az ünnep.</p> <p>Ha a feladatot a munkafüzetben is elkészítjük, ott is csak nagypéntekig végezzük el, és majd a húsvéti leckénél térjünk vissza beragasztani a húsvéti szimbólumot!</p>
Aranymondás	<p>„<i>Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz öbenne el ne vesszen, hanem örök élete legyen.</i>” (Jn 3,16)</p>	
Énekjavaslat (alternatívák)	<p>17. A Sionnak hegyén (TK 87. o.)</p> <p>342. dics. 1–2. 7. verse – Jézus, világ Megváltója</p> <p>350. dics. 1.3. verse- Feltámadt a mi életünk</p> <p>BS: 50. Az Úr Isten Ádám atyánknak</p>	
Házi feladat	<p>A húsvéti történet, a nagypéntek utáni események elolvasása a Bibliából, gyerekbibliából, korábbi hittankönyvekből.</p>	

TOVÁBBI ÖTLETEK:

(Egyéni feladatlapok összeállíthatók az RPI online feladatbank segítségével:

<http://rpi-feladatbank.reformatus.hu/#/login>)

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 66. oldal

A képen látható:

Rajzok, jelenetek: virágvasárnap, templom, Jézus imája, kehely és egy kéz, mely a kenyeret megtöri, Jézus a kereszttel, három kereszt

Instrukció a képolvasáshoz

- Vizsgáld meg a képeket! Milyen eseményeket ábrázolnak, illetve mire utalnak az egyes rajzok?

1. Keresztút. Katolikus vidékeken, ahol a gyermekeknek természetes életkörnyezetében van keresztút, hívjuk fel a figyelmüket erre a régi, katolikusnál máig élő hagyományra! Akár meg is látogathatunk egyet. Beszélhetünk arról, hogy mely stációk háttere található meg a Bibliában,

melyek azok, amelyeket a nép ajkán élő hagyományokból merítettek. Összeköthetjük a keresztutat járó keresztyén testvérek gyakorlatával az általunk, a bibliai leírások alapján létrehozott stációkat.

2. Szédervacsora. Megvendégelhetjük a hittanosokat egy szédervacsorával.

http://www.hogyankell.hu/P%C3%A1szka_vacsora_t_k%C3%A9sz%C3%ADteni